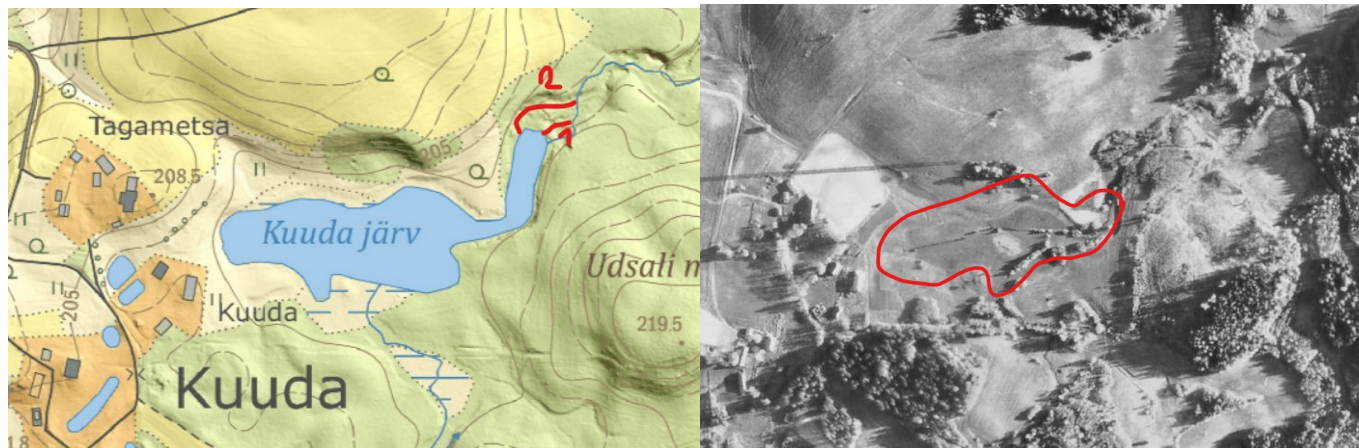

Kuuda järve VEE2139520 vaatlus

Vaatleja Marko Vainu, vaatluse aeg 19.07.23.

Tüüp EELISes: paisjärv, aga pais (PAIS014900) on märgitud hävinenuks.

Järv asub vanas veskikohas EELISesse kantud Ura ojal, mis on määratud ka veekogumiks. EV topokaardile on veski märgitud, kuid mitte järv. Järve pole ka 1969. aasta ortofotol:

Kõrvaltalu peremees rääkis, et kuna vana veskikoht oli, siis aeti mõnikümmend aastat tagasi vesi valliga taas üles. Järv nägi väljavoolupoolses otsas täiesti korralik välja:

Veetaset reguleerivaid rajatisi, peale valli, pole. Väljavool järvest toimub kahest kohast. Lõunapoolsemas (nr. 1) voolab vesi läbi pinnasevallis oleva erodeerunud augu, mida koprad on hoolega täitnud. Alavee poolel on valli jalamil maakivide vahel auk, millest vesi ilmselt välja voolab, kui järve veetase piisavalt kõrge on:

Sellest kümme-kond meetrit allavoolu on sängis veskipaisu või muu veskirajatise varemed ehk maakividest laotud müür, mille servadest on kivid ära vajunud. Järve veetasemega pole see tänapäeval kuidagi seotud:

Põhjapoolses väljavoolus (nr. 2) voolab vesi järvest välja künnisülevoolu kaudu (**ETAKis puudu**). Kõrvaltalu peremehe sõnul tehti see põhiliseks väljavoolukohaks, et suurveega veskipaisu varemeid päris ära ei lõhuks (ajalooline väärtus). Ülevoolu kohas on vallis sälk ning sellele järgneb mitme meetri kõrgune suurtest kividest koosnev järsk laskumine. Koprak on sälg täis ladunud. Vaatluse ajal ei ulatunud vesi aga ka sätku ehitatud koprapaisuni. Seega, vaatluse ajal järvest väljavool ja seega ka vool Ura oja ülemjooksul puudus.

EELISes on Kuuda pais (PAIS014900) märgitud hävinenuks, kuna 2012. aasta inventuuri kohaselt voolas vesi üle maakividest vare, mille koprad on kõrgemaks ehitanud, aga puudusid varjad, varjabaasid, muldkeha ning kalda- ja jõesambad. Samas oli ka inventuuri kohaselt üla- ja alaveetaseme vahe 1,8 m. Inventuurile lisatud piltide kohaselt mõeldi seda sama valli, mitte allavoolu olevat veskipaisu varet. Sellise kirjelduse põhjal on pais EELISes ekslikult lagunenuks määratud.

Järeldus: Kuuda pais on märgitud EELISes hävinenuks, kuid see hoiab endiselt Kuuda järve üleval ning üla- ja alaveetasemete vahe on kuni kaks meetrit. Vaatluse ajal järvest väljavoolu küll polnud, kuid see asub registrisse kantud vooluveekogul, mis on määratletud ka veekogumiks. Üldjuhul on suvise väljavooluta ning reguleeriva rajatiseta, vaid valli taga püsivad järved liigitatud tehisjärvedeks. Kuna aga antud juhul on järve läbiv ajutise vooluga Ura oja registriobjektina EELISes, siis on formaalselt olemas ka paisutatav vooluveekogu. Seega on korrektsem lugeda järv jätkuvalt **paisjärveks** ning **muuta Kuuda pais EELISes olemasolevaks**.